

Habo kommun
ulla.gillblom@habokommun.se

2019-01-21
1 (21)
Dnr-405-2018:6390

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Kråkerydskolan i Habo kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Kråkerydskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Kråkerydskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn påbörjar ett strategiskt jämställdhetsarbete. I detta ingår att kartlägga hur lärarna uppmärksammar jämställdhetsfrågor i undervisningen samt identifiera vilka åtgärder som behövs för att alla elever oberoende av könstillhörighet ska få samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan har i flera delar ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att skolans samlade arbete för att förbättra studieron behöver utvecklas. I detta ingår att rektor, lärare och elever tillsammans kartlägger vad som skapar god studiero på skolan och vad som kan utvecklas så att alla elever kan tillgodogöra sig undervisningen utan att bli störda.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra omdömen och betyg i förhållande till kunskapskraven genom en organiserad samverkan.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 20 maj 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till Skolinspektionen.Lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– 405-2018:6390) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens kvalitetsbedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling. 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

De övergripande skälen till Skolinspektionens bedömning är att granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar skolans olika resultat och gör jämförelser mellan ämnen och årskurser. Rektorn fattar även beslut baserat på skolans resultat. Vidare har rektorn skapat olika forum där lärarna kan samverka med varandra och rektorn försäkrar sig om att detta leder till att undervisningen kontinuerligt utvecklas. Rektorn har emellertid inte initierat något jämställdhetsarbete.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Uppföljning och analys av skolans resultat

Granskningen visar att rektorn tar ansvar för utvecklingen av undervisningen genom att följa upp och analysera skolans resultat och undervisningens genomförande och förutsättningar. I intervjuer med personal och i inskickad dokumentation till Skolinspektionen framkommer det att rektorn kontinuerligt följer upp skolans resultat genom den årliga kvalitetsrapporten, klasskonferenser med tillhörande kunskapsuppföljningar och huvudmannens screeningplan. Uppföljning sker också i elevhälsoteamet samt i skolans trygghetsteam. Rektorn uppger i intervju och i det inskickade materialet att skolans resultat främst analyseras och följs upp i SKA-arbetet (Systematiskt arbete i skola och förskola) där fokus är de prioriterade målen som dels baseras på betygsuppföljning och måluppfyllelse, dels på trygghetsarbetet och värdegrundsarbetet. Rektorn framhåller också den uppföljning som sker vid höstens klasskonferenser där samtlig personal som är involverad i respektive klass diskuterar bland annat klassernas kunskapsresultat. Klasskonferenserna följs upp under våren tillsammans med den måluppfyllelse som har rapporterats vid terminsslut. Rektorn säger i intervjun om höstens klasskonferenser att hen tittar på kunskapsresultaten innan konferenserna och att lärarna arbetar likadant med alla klasser; att de börjar

diskussionen brett och sedan smalnar ner den till enskilda elevers behov och att de därefter tittar på vad de kan göra för eleverna.

Vidare framgår det av den insända dokumentationen och av intervjuerna med lärare, elevhälsa och rektor att skolan följer huvudmannens screeningplan. Det innebär att lärarna i de olika ämnena gör screeningtester som analyseras och förmedlas till rektor och specialpedagog för diskussion om vad enskilda elever behöver för att höja resultaten.

Rektorn uppger att hen löpande under terminerna är inne och observerar undervisningen i klassrummen och sedan pratar med lärarna om deras undervisning på medarbetarsamtalen. Genom skolans digitala uppföljningssystem ser rektorn vidare vilka kunskapskrav som lärarna arbetar med och vilka kunskapskrav skolan borde arbeta mer med för att utveckla undervisningen och öka elevernas måluppfyllelse.

Rektors pedagogiska ledarskap

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet på skolan med fokus på elevernas kunskapsutveckling och skolans värdegrundsuppdrag. Av den insända dokumentationen och av intervjun med rektorn framgår att skolans främsta utmaning är att öka elevernas måluppfyllelse. Skolverkets statistik visar exempelvis att 24 procent av eleverna i årskurs 6 läsåret 2016/17 inte nådde målen i alla ämnen (för läsåret 2017/18 saknas statistik). Arbetet för att öka elevernas måluppfyllelse sker, enligt rektorn, genom satsningar på matematik och IT samt genom ett inkluderande arbetssätt i klassrummet.

Lärarnas samverkan uppges i den insända dokumentationen ske genom arbetslagsmöten, arbetsplatsträffarna och Skolverkets kurs "Specialpedagogik för lärande". Enligt rektorn är arbetet med kursens innehåll ett exempel på hur lärarna genom kollektivt samarbete ges möjlighet att utveckla sin kompetens. Specialpedagogerna ansvarar för kursens genomförande på uppdrag av rektorn och lärarna träffas en gång i veckan för att gemensamt arbeta med innehållet. Bakgrunden till konferenserna var, enligt det inskickade materialet, att rektorn upplevde att konferenserna, när hen började som rektor på skolan, i allt för hög utsträckning handlade om praktiska frågor och elevärenden. Rektorn ville ha mer professionsutvecklande konferenser i linje med skolans prioriterade mål och förstelärarna fick i uppdrag att leda och driva dem. Rektorn uppger att skolans förstelärare därför fått i uppdrag att leda konferenserna utifrån olika pedagogiska perspektiv kopplade till skolans prioriterade mål. Rektorns uppföljning av konferenserna skedde kontinuerligt genom de dokument med tillhörande frågor som

förstelärarna förde över konferenserna på rektorns uppdrag. Rektorn gjorde även en samlad utvärdering av konferenserna inom ramen för rektorsprogrammet.

De intervjuade lärarna säger att den aktuella specialpedagogiska kursen får dem att tänka till och gör att de diskuterar och lär av varandra. De säger att utbildningen fått dem att utveckla lektionsstrukturerna. De nämner bland annat att inleda med ett så kallat startblock, att skriva upp lektionsupplägg på tavlan och att inleda lektionerna med en lapp med en fråga på elevernas bänkar. Elevhälsans personal säger att lärarna utifrån gemensamma diskussioner har arbetat med formativ bedömning i alla sina klasser och att detta lett till positiva förändringar i undervisningens struktur och till förbättrad arbetsro. Rektorn uppger i det inskickade materialet att konferenserna har lett till att det skett en professionsutveckling och en praktikutveckling såtillvida att arbetslagen har utvecklat en gemensam förståelse och ett gemensamt språk, vilket har lett till en bättre undervisning. Såväl lärarna som specialpedagogerna och rektorn uppger att de didaktiska och pedagogiska samtalen som har förts i samband med konferenserna och kursen har skapat en gemensam grund i förhållningssätten och att det har lett till tydliga förbättringar i undervisningen.

Skolans värdegrundsarbete förmedlas, enligt den insända dokumentationen och intervjuerna, främst genom trygghetsgruppen och på de månatliga storsamlingarna. Trygghetsgruppen arbetar med att identifiera skolans behov av förebyggande och främjande insatser kopplat till värdegrundsuppdraget samt att utreda kränkningar och konflikter. Trygghetsgruppen driver även arbetet med de så kallade tvingande frågorna som baseras på skolans värdeord och som lärare och elever arbetar med veckovis. På storsamlingarna samlas personal och elever en gång i månaden för att diskutera teman härledda ur skolans vision "Tillsammans tar vi ansvar för vår framtid". Rektorn följer sedan upp värdegrundsarbetet på bland annat möten med trygghetsgruppen, arbetslag, elevhälsa och på APT.

Läsåret 2017/2018 är andelen behöriga lärare på skolan enligt Skolverkets statistik 93,2 procent. Rektorn uppger att rutiner för introduktion av nyanställda och obehöriga lärare nyligen har reviderats. Av rutinerna framgår hur uppdraget är fördelat mellan rektor, arbetslagsledare och skolans intendent. Vid kompletterande information har rektorn anförat att även nyanställda och obehöriga lärare läser "Specialpedagogik för lärande", trots att skolan bara får bidrag för utbildade, legitimerade lärare.

Strategiskt jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn inte leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. Såväl rektor som lärare och elevhälsa uppger i intervjuer att det inte finns något systematiskt eller gemensamt jämställdhetsarbete på skolan.

Skolinspektionen bedömer därför att rektorn behöver utveckla skolans jämställdhetsarbete vilket beskrivs nedan under avsnittet "Identifierat utvecklingsområde".

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn påbörjar ett strategiskt jämställdhetsarbete. I detta ingår att kartlägga hur lärarna uppmärksammar jämställdhetsfrågor i undervisningen samt identifiera vilka åtgärder som behövs för att alla elever oberoende av könstillhörighet ska få samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Granskningen visar att rektorn inte bedriver ett strategiskt jämställdhetsarbete. Intervjuer visar att även om det av enskilda lärare och annan skolpersonal bedrivs ett visst arbete kring jämställdhet har rektorn inte kartlagt om pojkar och flickor har samma förutsättningar i undervisningen. Rektorn har inte heller skapat sig en övergripande bild av hur frågor om jämställdhet behandlas i undervisningen.

I intervjuerna med såväl rektor som lärare och elevhälsa framgår att pojkar tenderar att ta mer av talutrymmet i klassrummet och vara mer utåtagerande. Vissa aspekter av ett jämställdhetsarbete uppges i nämnda intervjuer förekomma som en del i ett allmänt värdegrundsarbete för jämlikhet och likabehandling, men det sägs ske sporadiskt och på enskilda lärares initiativ. Av intervjuerna framgår att det inte är något lärarna pratar om i någon större utsträckning i arbetslagen. Som exempel på det arbete för jämlikhet och likabehandling som finns säger elevhälsan att läromedel har granskats utifrån sådana perspektiv. De ger också exempel på vissa aktiviteter och EQ-övningar (Emotional Quotient) som lärarna ska göra ute i klasserna. I intervjun med elevhälsan framkommer även hur frågor om allas lika värde kan förekomma på de månatliga storsamlingarna.

Enligt skollagen 1 kap. 8 § (2010:800) ska utbildningen främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön och könsöverskridande identitet och uttryck. I läroplanen för grundskolan, förskoleklass och fritidshemmet framgår att jämställdhet mellan kvinnor och män hör till de grundläggande värden som den svenska skolan ska gestalta och

förmedla.¹ Vidare står i läroplanen att rektorn har ett särskilt ansvar för att jämställdhet, som ett ämnesövergripande kunskapsområde, integreras i undervisningen.²

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn påbörjar ett strategiskt jämställdhetsarbete genom att skapa en gemensam medvetenhet hos personalen kring hur de ska arbeta för att utbildningen ska bli jämställd. Utbildningens innehåll, arbetsformer och organisering bör systematiskt och löpande följas upp inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete på ett sådant sätt att även könsmönster uppmärksammas.³ För att jämställdhetsarbetet ska fungera behöver rektorn ta ansvar för att tydliggöra betydelsen av att detta arbete bedrivs, säkerställa att förutsättningar finns för samverkan och gemensamma diskussioner, samt följa upp det arbete som görs. Konkret kan detta innebära att rektorn följer upp att lärarna aktivt speglar läroplanens värderingar kring jämställdhet i sin undervisning.

Undervisning

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden 5. Kursplaner med kunskapskrav

De övergripande skälen till Skolinspektionens bedömning är att granskningen visar att undervisningen är strukturerad på ett sätt som gör att syftet med de olika momenten tydliggörs för eleverna. Det framgår också att det på lektionerna finns en variation av, och balans i, de uppgifter och aktiviteter som eleverna möter och att eleverna får det stöd de behöver för att kunna ta sig an arbetsuppgifterna. Granskningen visar även att

¹ Lgr 11, 1 kap. Skolans värdegrund och uppdrag.

² Lgr 11, 2.8 kap. Rektorns ansvar.

³ Skolverkets allmänna råd med kommentarer (SKOLFS 2012:98), *Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet*.

undervisningen organiseras och anpassas så att elever stimuleras och utmanas oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling. Vidare visar granskningen att elever på olika sätt görs delaktiga i undervisningen genom att de kontinuerligt får utvärdera lektionerna och att det gör att de kan påverka innehållet.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Undervisningens syfte, struktur och lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen har en tydlig lektionsstruktur och att lärarna hjälper eleverna. Det framgår av samtliga intervjuer och observationerna att lektionerna i regel inleds med att läraren, både muntligt och skriftligt förklarar lektionens innehåll, moment och mål. De intervjuade lärarna säger att den specialpedagogiska kursen har förbättrat lektionsstrukturen genom tydliga startblock och avslut. Det medför att eleverna har mindre frågor om hur de ska göra och att inlärningsituationen därmed har förbättrats. På flera av de observerade lektionerna knyter lärarna dessutom an till både vad eleverna har gjort på tidigare lektioner och vad eleverna ska göra på kommande lektioner. Flera av de intervjuade lärarna uppger att de framhåller syftet med undervisningen för eleverna genom att visa på den praktiska nyttan av kunskapen i samhället.

De intervjuade eleverna uppger att lektionerna består av olika uppgifter och aktiviteter. De säger att de dels får lärarledda genomgångar, dels får arbeta med en eller flera uppgifter på egen hand eller i par och att arbetssätten och arbetsuppgifterna varierar. De intervjuade eleverna ger en samstämmig bild av att de observerade lektionerna motsvarar hur lektionerna brukar se ut med en tydlig inledning och struktur och med en variation av arbetssätt.

Av elevintervjuerna och de observerade lektionerna framgår att lärarna får eleverna att förstå uppgifterna så att de kan arbeta vidare. Lärarna förklarar uppgifterna både inför hela klassen eller gruppen och går därefter runt och pratar med och ställer frågor till eleverna för att försäkra sig om att de har förstått. Lärarna går runt både till de elever som räcker upp handen och de som inte gör det. De observerade lektionerna ger exempel på att lärare, efter att ha gått runt och pratat med elever, tar upp återkommande svårigheter och frågor inför hela klassen eller gruppen.

Stimulans och utmaningar i undervisningen

Granskningen visar att undervisningens innehåll och arbetsformer anpassas för att stimulera elevernas lärande. Såväl lärare och elevhälsa som rektor uppger i intervjuerna att de arbetar mycket med att ha höga förväntningar på eleverna. De intervjuade eleverna och lektionsobservationerna ger flera exempel på att lärarna genom positiv muntlig och skriftlig bekräftelse och återkoppling försöker att stärka elevernas självförtroende.

Både rektorn och lärare pratar i intervjuerna om betydelsen av att utmana och motivera eleverna. De intervjuade lärarna säger att det handlar om att utmana eleverna på rätt nivå, exempelvis genom att få dem att inte bara läsa och skriva korta och enkla texter utan längre och mer avancerade texter eller genom att visa för eleverna hur de har utvecklats inom ett arbetsområde. I intervjun med elevhälsan säger de att det har blivit mycket mer samtal kring utmaningar, men att det fortfarande skiljer sig mellan lärarna varför undervisningen fortsatt kan förbättras i den frågan. Elevhälsopersonalen säger vidare att framför allt utåtagerande elever behöver utmaningar i undervisningen. De intervjuade lärarna säger att ett sätt att utmana eleverna är att försöka anpassa läromedel och material efter elevernas förutsättningar. I lärarintervjun ges exempel på hur lärarna ger uppgifter som eleverna kan lösa på olika nivåer och att eleverna själva kan få välja nivå.

De intervjuade eleverna säger att det i matematiken förekommer en nivåanpassning där de tilldelas olika arbetsböcker beroende på hur avancerade uppgifter de klarar av. Även elevhälsan uppger i intervjun att matematikundervisningen är det tydligaste ämnesexemplet på att problemlösningen kan vara på olika nivåer beroende på elevernas kunskapsnivå. Lektionsobservationerna ger vidare exempel på hur lärares medvetna gruppindelning av eleverna kan vara ett sätt att anpassa undervisningen. Det framgår av elevintervjuer och lektionsobservationer att eleverna får relevanta extrauppgifter, som ger omväxling snarare än upprepning, när de blir klara med lektionens huvuduppgift. Det finns flera exempel på att dessa har funnits med i inledningen av lektioner då lektionsupplägget har presenterats och att eleverna har fått göra extrauppgifterna efterhand som de har blivit klara med huvuduppgiften.

I Skolinspektionens skolenkät höstterminen 2017, för elever i årskurs 5, är medelvärdena 8,3 respektive 7,4 (högsta värde är 10) på påståendena "Jag kan få svårare uppgifter om jag vill" och "I min skola finns det extrauppgifter när man är klar". Det är värden som ligger i linje med rikets genomsnitt.

Elevers delaktighet i undervisningen

Granskningen visar att eleverna med hjälp av olika metoder görs delaktiga i sitt lärande samt involveras i planering och utvärdering av undervisningen. Av såväl

intervjuer med lärare och elever som av lektionsobservationer framkommer det att elever får möjligheter att reflektera över sitt lärande och är delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. Flera av lärarna nämner att de har återkommande utvärderingar, oftast i slutet av lektionerna, som ett sätt att göra eleverna delaktiga. I lärarintervjun framkommer emellertid att lärarna inte är lika konsekventa med lektionsavslutningarnas avstämningar som de är med startblocken. Vid lektionsobservationerna ses flera exempel på att elevernas erfarenheter och föreställningar efterfrågas samt att eleverna själva får fundera över frågor utan att lärarna direkt eller alls ger dem svaren. Det ses även exempel på självvärdering då eleverna får kontrollera sitt arbete innan inlämning och på partnerstöd då eleverna tar hjälp av varandra. På flera av de observerade lektionerna finns exempel på hur eleverna får utvärdera arbetet. Oftast handlar det om korta, skriftliga utvärderingar, så kallade exit-tickets, i slutet av lektionen, men det kan också ske muntligt. Lektionsobservationerna ger även exempel på att eleverna får vara med och påverka undervisningens innehåll genom korta utvärderingar av olika arbetsmoment.

Trygghet och studiero

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan har i flera delar ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

De övergripande skälen till Skolinspektionens bedömning är att det på skolan finns ett strategiskt arbete för att skapa en trygg lärmiljö. Granskningen visar att arbetet baseras på en systematisk analys av hur eleverna upplever tryggheten på skolan och att åtgärder vidtas därefter. Granskningen visar också att skolan medvetet arbetar med att utveckla undervisningens struktur i syfte att skapa studiero men att dessa insatser inte varit tillräckliga. Utredningen visar att studieron varierar och att ytterligare åtgärder behövs för att långsiktigt säkerställa att alla lektioner präglas av en god studiero.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Arbete för trygghet

Granskningen visar att skolan har ett välfungerande arbete för att säkerställa trygghet på skolan. I både intervjuer med elevhälsa och lärare framkommer det att trygghetsenkäter görs regelbundet och att åtgärder vidtas för att förbättra tryggheten, till exempel genom att platser som eleverna upplever som otrygga åtgärdas. Ett resultat av enkäterna som framkommer i intervjun med lärarna är att vuxennärvaro har införts i omklädningsrummen i samband med idrott och hälsa. Ett annat resultat av trygghetsenkäterna, som framgår av inskickad dokumentation, är att fritidspedagoger leder rastaktiviteter som ska bidra till en tryggare miljö på skolan och att all personal turas om att vara rastvärdar på främst de platser på skolgården som elever har identifierat som otrygga. I intervjun med elevhälsan säger de att det finns rastvärdar och organiserad rastverksamhet och att konflikter rapporteras och kränkingsärenden hanteras.

Av det inskickade materialet samt intervjuerna med rektorn och med elevhälsan framgår att skolans trygghetsgrupp är central för det främjande, förebyggande och åtgärdande trygghetsarbetet. Trygghetsgruppen består av rektor, kurator, lärare från lågstadiet och mellanstadiet samt personal från fritidsverksamheten. Rektorn uppger i det inskickade materialet att många kränkningar och konflikter reds ut av mentorer, men att trygghetsgruppen tar över ifall det krävs. Rektorn säger att trygghetsgruppen träffas varje vecka och arbetar med de kränkningar och konflikter som har rapporterats in på skolan och säkerställer att ärenden inte lämnas därhän utan arbetas med till dess de har klarats upp. Av den insända dokumentationen och intervjuerna med elevhälsan och lärarna framgår att trygghetsgruppen har systematiserat och förbättrat arbetet för trygghet. Till exempel har kommunens riktlinjer för kränkande behandling implementerats vilket har synliggjort situationer där kränkningar sker, vilket i sin tur stärkt både det förebyggande och det uppföljande arbetet.

Rektorn uppger att all pedagogisk personal och alla elever träffas regelbundet för värdegrundsdiskussioner, som sedan fortsätter i klassrummen, som en viktig del av trygghetsarbetet. Därutöver framgår av intervjuer att det finns faddergrupper där äldre elever tar hand om de yngre. Av elevintervjuerna framgår också att elever involveras i framtagandet av ordningsregler.

I Skolinspektionens skolenkät hösten 2017, för elever i årskurs 5, är medelvärde 6,7 (högsta värde är 10) på påståendet "Jag känner mig trygg i skolan". Det är ett värde som ligger under rikets genomsnitt.

Arbete för studiero

Granskningen visar att det på skolan finns ett arbete med att skapa studiero. I föregående bedömningsområde framkom hur framför allt arbetet med

lektionsstruktur och tydliga startblock har förbättrat studiemiljön i klassrummen. Samtliga intervjuer ger emellertid exempel på att studieron varierar beroende på lärarnas förhållningssätt. Rektorn uppger i den insända dokumentationen att studieron har förbättrats men att den inte alltid är bra i alla klassrum och därför är något som behöver utvecklas.

Skolinspektionen bedömer därför att rektorn behöver vidareutveckla arbetet för att skapa och bibehålla studiero vilket beskrivs nedan under avsnittet "Identifierat utvecklingsområde".

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att skolans samlade arbete för att förbättra studieron behöver utvecklas. I detta ingår att rektor, lärare och elever tillsammans kartlägger vad som skapar god studiero på skolan och vad som kan utvecklas så att alla elever kan tillgodogöra sig undervisningen utan att bli störda.

Granskningen visar att det samlade arbetet med att skapa studiero på skolan behöver utvecklas. Det framgår av intervjuer att lärare har olika förhållningssätt i arbetet med att skapa och bibehålla studiero på lektionerna.

Rektorn uppger i informationsinhämtningen att hen ser att studieron är något som skolan måste arbeta mer med eftersom den inte alltid är bra i alla klassrum och att det påverkar kunskapsresultaten negativt. I intervjun med rektorn berättar hen att den främsta anledningen till otillräcklig studiero är elever i behov av stöd som de har svårt att möta. Vidare säger rektorn att studieron beror på samspelet mellan lärare och elever och att lärarna har olika kompetens när det gäller att skapa studiero.

I intervjun med elevhälsan framkommer att elever som kan bli utåtagerande behöver stimuleras ytterligare för att de inte ska riskera att störa studieron. De intervjuade lärarna är eniga om att de ser att eleverna påverkas negativt av studiemiljön. Kursen "Specialpedagogik för lärande" framhålls av lärarna som det huvudsakliga gemensamma arbetet för att skapa studiero. Lärarna säger att de på lektionerna försöker att främja studieron genom tydlighet, att inleda lektionerna med ett startblock och genom att se till att eleverna inte blir sysslösa. Vidare uppger lärarna att de kan se eleverna som blir störda att ta på sig hörselkåpor eller att sätta sig utanför klassrummen och arbeta. Eleverna sägs med den sistnämnda lösningen få mer gjort men samtidigt säger lärarna att det är svårt som lärare att leda och hjälpa elever

både i och utanför klassrummet. Lärarna framhåller att de även på utvecklingssamtalen får höra att elever tycker att det kan vara stökigt på lektionerna.

Flera av de intervjuade eleverna uppger att det kan vara dålig studiero och att det varje dag brukar vara stökigt på någon lektion. Andra elever uppger att de oftast har studiero. De säger att de kan få hämta hörselkåpor om de vill ha tyst och att de kan få skrika av sig på rasterna för att det ska vara lugnt på lektionerna. När en elev stör hävdar de att läraren först säger till och ifall det inte hjälper brukar läraren ta ut eleven ur klassrummet för att ha ett samtal med hen. Eleverna säger sig känna till att skolan både har ordningsregler och klassregler, och tycker att lärarna ofta påminner om dessa när studieron är dålig. Några av eleverna i intervjun säger att de har fått vara med om att formulera klassreglerna.

I Skolinspektionens skolenkät hösten 2017, för elever i årskurs 5, är medelvärde 4,1 (högsta värdet är 10) på påståendet "Jag har studiero på lektionerna". Det är ett värde som ligger under rikets genomsnitt. Det ska poängteras att på merparten av Skolinspektionens observerade lektioner kunde eleverna arbeta med sina uppgifter utan att störas av andra elever.

Av skollagen 5 kap. 3 § (2010:800) framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att eleverna tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Skolinspektionens rapport *Skolans arbete för att säkerställa studiero* har ett särskilt fokus på elevers studiero i klassrummet.⁴ Till de övergripande slutsatserna hör att elevernas studiero beror på vilken lärare som undervisar och att det inte är elevgruppen som är den avgörande faktorn för ordningen. Avgörande faktorer är ett tydligt ledarskap och en stimulerande undervisning. Det är därför viktigt att arbetet för att främja och upprätthålla studiero utgår från elevernas upplevelse av undervisningen. I de fall eleverna ger uttryck för att de inte har studiero och att andra elever stör dem behöver rektor och lärare tillsammans söka orsakerna till detta i undervisningen. Rektorns arbete behöver inriktas mot enskilda lärares ledarskap och

⁴ Skolinspektionen (2016c) *Skolans arbete för att säkerställa studiero – det räcker inte att det är lugnt, eleverna måste lära sig något också*, Stockholm: Skolinspektionen.

förmåga att i undervisningen omsätta läroplanens och kursplanernas innehåll och intentioner.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att tillsammans med lärare och elever kartlägga skolans studiero genom att titta närmare på lärares ledarskap, bemötande och upprätthållande av ordningsregler samt undervisningens kvalitet. En sådan kartläggning gör det möjligt att identifiera vilka åtgärder som behövs för att eleverna ska få en studiemiljö som främjar deras lärande. Därefter är det viktigt att rektorn följer upp och utvärderar de vidtagna åtgärderna.

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd 1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen 9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar skillnader mellan olika lärares omdömen och betyg i syfte att säkerställa en likvärdig bedömning och betygssättning. Granskningen visar att det till viss del finns organiserade former för lärarnas samverkan och möjligheter att kvalitetssäkra sin bedömning och betygssättning. Utredningen visar dock att alla lärare inte ges sådana förutsättningar.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Analys av skillnader i resultat

Granskningen visar att rektorn har ett fungerande arbete för att analysera skillnader och avvikelser i resultat för att säkerställa en likvärdig bedömning och betygssättning. Det framgår att arbetet görs inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Rektorn säger i intervjun att tidigare analyser visat att det fanns en diskrepans mellan pojkars och flickors betyg i jämförelse med vad de fick för resultat på de nationella proven. Enligt rektorn ledde det till diskussioner med lärarna om de hade betygsatt andra saker och vad det i så fall kunde bero på. Sedan dess uppger rektorn att det inte har varit några skillnader mellan betygsgesultaten och resultaten på de nationella proven.

Av intervjun med lärarna framgår att rektorn regelbundet följer upp och leder diskussionen om bedömning och betygssättning på främst klasskonferenserna. Rektorn uppger att hen emellertid mer frekvent skulle kunna återkoppla till lärarna utifrån vad hen löpande, under terminerna, ser i de omdömen som lärarna ger.

Samverkan kring likvärdiga bedömningar

Granskningen visar att alla lärare inte ges förutsättningar att samverka med varandra när de ska bedöma elevernas kunskaper och sätta betyg. Det framgår av den insända dokumentationen och av intervjuer med rektorn och lärarna att det finns en systematisk sambedömning av de nationella proven med en annan skola. Samtliga lärare som undervisar i svenska, matematik och engelska har haft dagar avsatta för rättning av proven på annan plats för att kunna arbeta ostört tillsammans. I lärarintervjun framkommer även att lärarna använder sig av dels äldre nationella prov, dels Skolverkets bedömningsstöd. Det framgår emellertid av intervjuerna med rektorn och lärarna att lärarna har olika förutsättningar i arbetet med en likvärdig bedömning beroende på vilka ämnen de har och vilka nätverk som för tillfället är aktiva inom olika ämnen i kommunen. Rektorn uppger också att arbetet med att kvalitetssäkra lärarnas omdömen och betyg, utöver de samverkansmöjligheter som finns när det gäller bedömning av de nationella proven, kan utvecklas.

Skolinspektionen bedömer därför att rektorn behöver se till att alla lärare ges möjlighet att samverka när de gör sina bedömningar vilket beskrivs nedan under avsnittet "Identifierat utvecklingsområde".

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra omdömen och betyg i förhållande till kunskapskraven genom en organiserad samverkan.

Granskningen visar att rektorn inte ger alla lärare förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. I lärarintervjun framkommer att flera lärare visserligen ingår i nätverk inom kommunen för samverkan om omdömen och betyg, men det framkommer också att det saknas en organisation på skolan och att samverkan sker baserat på individuella kontakter och initiativ. Rektorn uppger att de nationella proven rättas gemensamt av lärare i årskurs 4-6 och att detta sker i samverkan med en annan skola. Rektorn säger också att samverkan kring bedömning och betygssättning behöver utökas. Som exempel uppger rektorn att det inte finns ett aktivt nätverk för

de samhällsorienterande ämnena i kommunen och att det utöver sambedömningen av de nationella proven inte finns några nätverk mellan hens båda skolenheter. Vidare säger rektorn att lärarna generellt inte använder ett tillräckligt allsidigt underlag för bedömning och betygssättning.

Av läroplanen framgår att rektor har det övergripande ansvaret för att betygssättning är likvärdig utifrån de nationella målen.⁵ Rektor ansvarar också för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. I Läroplanen anger vidare att lärare utifrån kursplanernas krav allsidigt ska utvärdera varje elevs kunskapsutveckling och vid betygssättning utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven och göra en allsidig bedömning av dessa kunskaper.⁶

Diskussion av bedömning och betygssättning med andra professionella bidrar, enligt Skolverkets stödmaterial, till att den blir mer tillförlitlig och minskar risken för att den låter sig påverkas av lokala traditioner och bedömningskulturer.⁷ Skolinspektionens ombedömningar av nationella prov visar att sambedömning och extern bedömning, när någon annan än elevens ordinarie lärare bedömer provet, minskar de genomsnittliga avvikelserna och bidrar till en likvärdig bedömning. Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att organisera verksamheten så alla lärare ges förutsättningar att regelbundet diskutera och analysera sin bedömning och betygssättning.

⁵ Lgr 11, kap. 2.8 Rektorns ansvar.

⁶ Lgr 11, kap 2.7 Bedömning och betyg.

⁷ Se www.skolverket.se och flikarna "Prov och bedömning" – "Bedömning" – "Bedömningsstöd". Se även aktuell information på Skolverkets hemsida för vilka bedömningsstöd som är obligatoriska och inte.

På Skolinspektionens vägnar

X Mats Lundqvist

Enhetschef
Signerat av: Mats Lundqvist

X Fredrik Holmqvist

Föredragande
Signerat av: Fredrik Holmqvist

I handläggningen av ärendet har även utredare Johan Asp och Inger Börjesson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning har skolan ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 8 och den 10 oktober 2018. Besöket genomfördes av utredare Fredrik Holmqvist och Carolin Backlund.

Kråkerydskolan i Habo kommun har 146 elever i förskoleklass till och med årskurs 6. Skolenheten leds av en rektor och lärarna är indelade i två arbetslag; lilla arbetslaget (1-3) och stora arbetslaget (4-6).